

Evropská
komise

CO JSOU MAKRORE- GIONÁLNÍ STRATE- GIE EU?

Makroregionální strategie Evropské unie (EU) představují politický rámec, který umožňuje státům situovaným ve stejném regionu společně projednávat problémy a hledat jejich řešení, nebo lépe využívat společný potenciál (např. v otázkách znečištění, splavnosti, celosvětové hospodářské soutěže atd.). Tak mají státy prospěch z posílené spolupráce, díky níž jsou jejich politiky efektivnější, než by tomu bylo v případě, kdy by k řešením přistupovaly samostatně. Makroregionální strategie EU lze podpořit z prostředků EU, včetně Evropských strukturálních a investičních fondů.

Za účelem zvýšení šancí na úspěch makroregionálních strategií EU musí zúčastnění partneři (členské státy, regiony, obce, neziskové organizace atd.) podložit své aktivity několika klíčovými zásadami: relevantním partnerstvím a adekvátním mechanismem spolupráce, dobrou součinností s ohledem na relevantní politiky a jejich zdroje financování, a vysokou měrou spolupráce napříč zeměmi a sektory v rámci makroregionů.

KDO STRATEGIE INICIUJE?

Makroregionální strategie EU iniciují a žádají o ně dotčené členské státy EU (a v některých případech i země mimo EU) situované ve stejné geografické oblasti, a to prostřednictvím Evropské rady. V návaznosti na žádost Evropské rady jsou vypracovány návrhy strategií, které přijímá Evropská komise.

Tím pádem představují strategie čistě mezivládní iniciativy a jejich provádění závisí notnou měrou na závazku a vůli zúčastněných států. Proces je neméně důležitý než samotný výsledek: musí být inkluzivní a jít zdola nahoru, aby byla zajištěna angažovanost.

JAKÉ JSOU KLÍČOVÉ RYSY?

Strategie s sebou nepřinášejí potřebu nových zdrojů financování EU, legislativy či formálních struktur: závisí totiž na spolupráci a součinnosti. To znamená optimální využívání všech stávajících finančních zdrojů (evropských, vnitrostátních, regionálních, soukromých atd.), lepší provádění stávajících právních předpisů a lepší využívání stávajících orgánů všech úrovní.

Makroregionální strategie EU se zaměřují na výzvy a příležitosti příznačné pro určité geografické oblasti, které jsou svou povahou příliš místního rázu na to, aby byly v přímém zájmu celé EU, avšak jejich rozsah je příliš širokosáhlý na to, aby mohly být efektivně řešeny jen na vnitrostátní úrovni. Jinými slovy fungují jako přemostění mezi EU a tvorbou politiky na místní úrovni.

Cíle strategií jsou strategické, dlouhodobé a společně schválené ze strany zúčastněných členských států. Liší se v závislosti na potřebách daného makroregionu, do popředí je pak potřeba postavit strategické otázky, které přináší přidanou hodnotu horizontálním politikám EU.

Jednotlivé strategie zahrnují širokou škálu aktérů různých úrovní (mezinárodních, vnitrostátních, regionálních, místních), v různých sektorech (veřejném, soukromém, občanské společnosti) i oblastech odbornosti, čímž vytváří platformu konzistentní mezistátní, víceoborové a víceúrovňové správy.

Doposud byly přijaty čtyři makroregionální strategie EU, které jsou jednotlivě doplněny o průběžný akční plán, který se má pravidelně aktualizovat ve světle nových, objevujících se potřeb a měnícího se kontextu.

- Strategie EU pro region Baltského moře (2009),
- Strategie EU pro Podunají (2010),
- Strategie EU pro jadransko-jónský region (2014), a
- Strategie EU pro alpský region (2015).

Vztahují se na 19 členských států EU a 8 zemí mimo EU, což zahrnuje přes 340 milionů lidí¹:

- **19 ČLENSKÝCH STÁTŮ EU:** Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko a Švédsko;
- **8 ZEMÍ MIMO EU:** Albánie, Bosna a Hercegovina, Lichtenštejnsko, Moldavsko, Černá Hora, Srbsko a Ukrajina.

Některé členské státy EU, jako Německo a Slovinsko, jsou účastny ve třech strategiích, zatímco Chorvatsko, Itálie a Rakousko jsou účastny ve dvou strategiích. Tři země mimo EU – Bosna a Hercegovina, Černá Hora a Srbsko – jsou účastny ve dvou makroregionálních strategiích EU.

KLÍČOVÍ AKTÉŘI STRATEGIÍ

Jednotlivé makroregionální strategie, včetně širokého spektra různých aktérů, mají v důsledku přihlídnutí k regionálním specifikům mírně odlišné mechanismy pro správu. Nicméně je však možno definovat společné klíčové prováděcí subjekty.

Úroveň EU

Evropská komise hraje ústřední roli při strategické koordinaci klíčových fází realizace těchto strategií. Navíc, skupina na vysoké úrovni v rámci makroregionálních strategií EU se zástupci ze všech 28 členských států EU a zemí mimo EU, které se strategií účastní, se setkává, aby zvážila celkový přístup ke všem makroregionálním strategiím EU.

Vnitrostátní/regionální úroveň

V jednotlivých zúčastněných zemích odpovídají národní koor-

dinátoři za celkovou koordinaci a podporu provádění strategie ve vlastní zemi.

Úroveň tematických oblastí

Tematické oblasti spravují koordinátoři pro tematické oblasti (koordinátoři politických/prioritních oblastí, horizontálních opatření, pilířů či akcí), kteří zastupují makroregionální zájem. Podporují je protějšky z příslušného regionu a jsou organizováni do řídicích skupin. Jejich hlavní rolí je podporovat vznik společných projektů, které mohou přispět k dosažení cílů strategie. Navíc na základě výsledků a úspěšnosti takových projektů jejich role zahrnuje ovlivňování obsahu a provádění takových politik v daných zemích a regionech za účelem zlepšování celkové pozice daného makroregionu v dlouhodobém měřítku.

SPOLUPRÁCE V RÁMCI KŘÍŽOVÉ STRATEGIE

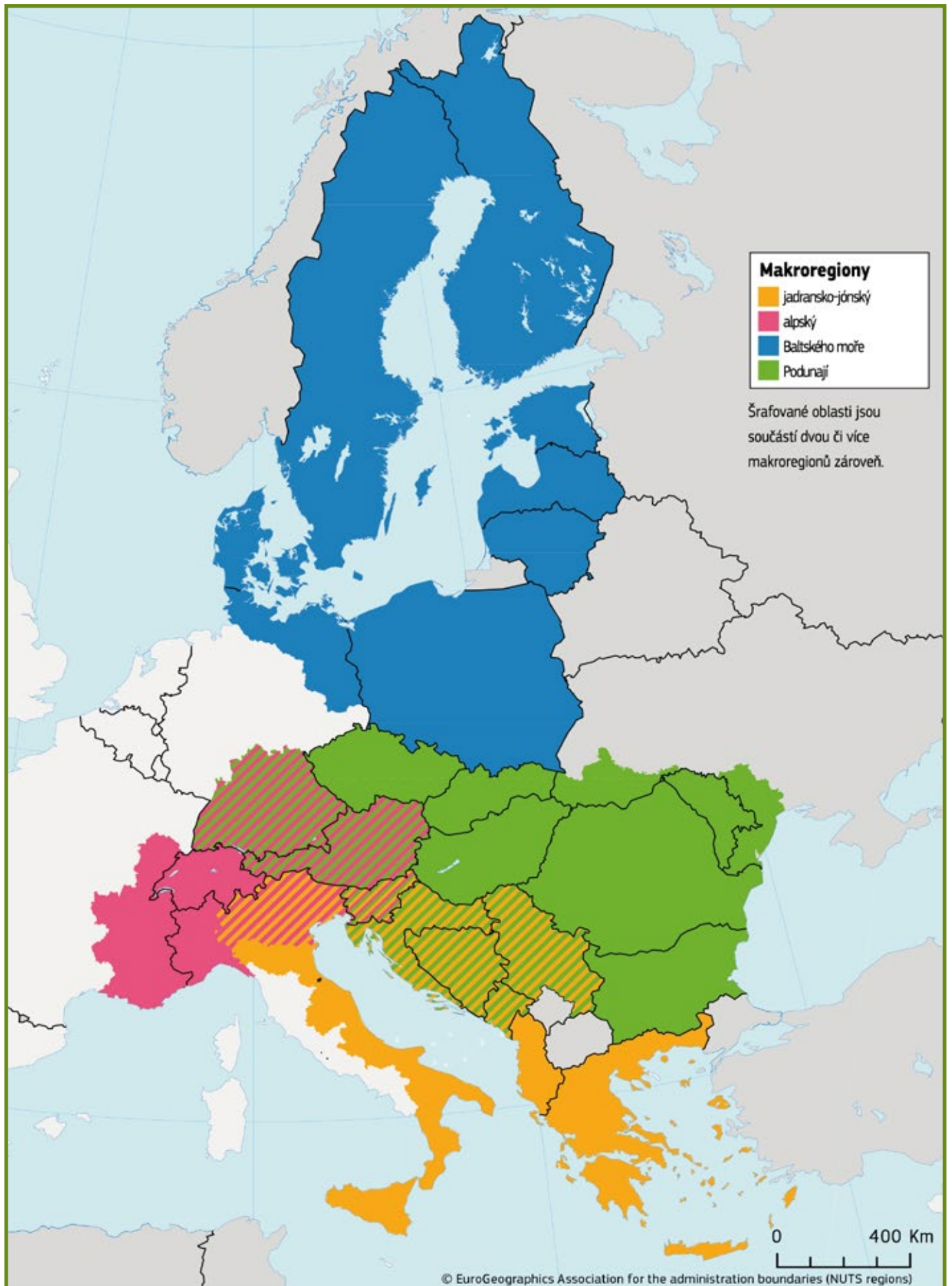
Spolupráce a koordinace mezi různými makroregionálními strategiemi má klíčovou důležitost s ohledem na maximalizaci vzájemného sdíleného prospěchu a dopadů. To je ještě důležitější, jedná-li se o geografický přesah mezi jednotlivými strategiemi. Spolupráce v rámci křížové strategie může mít vícero podob (např. ve smyslu provádění společných projektů, sdílení osvědčených postupů a zkušeností atd.).

Příklady zahrnují:

- Uspořádání týdne věnovaného makroregionálním strategiím EU ve Slovinsku (Portorož) v září 2017 s cílem výměny a zdokonalení komunikačních činností,
- Podunajsko-baltský projekt, jehož cílem je projednání inovací a výzkumu v oblasti zdravotnictví a který je rozdělen mezi regiony Podunají a Baltského moře, realizují zúčastněné strany ze dvou makroregionů,
- Seminář, který spolupořádaly Rada pro regionální spolupráci a Program OSN pro životní prostředí v Sarajevu v dubnu 2016, umožnil klíčovými představitelům Strategie EU pro jadransko-jónský region (EUSAIR) a strategie EU pro Podunají (EUSDR) porovnat priority týkající se výzev spojených se životním prostředím na západním Balkánu,
- V důsledku značného geografického přesahu mezi EUSDR a EUSAIR (Slovinsko, Chorvatsko, Srbsko, Černá Hora, a Bosna a Hercegovina) se konala společná jednání věnovaná tematickým oblastem společného zájmu, jakými jsou doprava, energetika a životní prostředí. Podobná jednání byla uspořádána také mezi klíčovými aktéry EUSDR a EUSALP například v oblasti energetiky.

Závěrem lze dodat, že přidaná hodnota makroregionálních strategií je charakteristická svým mezirezortním přístupem, nadnárodním rozměrem (včetně účasti zemí mimo EU) a přínosem pro lepší víceúrovňovou správu. Jedná se však o ambiciózní koncept, který potřebuje čas na to, aby se zkonsoolidoval a nesl kýžené ovoce.

1) Zdroj: Eurostat, Světová banka, NSÚ Ukrajina

DALŠÍ INFORMACE:

Makroregionální strategie EU

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

**Strategie EU
pro region
Baltského moře:**
www.balticsea-region.eu/

**Strategie EU
pro jadransko-
jónský region:**
www.adriatic-ionian.eu/

**Strategie EU
pro Podunají:**
www.danube-region.eu/

**Strategie EU
pro alpský region:**
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Úřad pro publikace

Dotazy ohledně Evropské unie?
Může pomoci služba Europe Direct:
00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

Interaktivní verze této publikace, včetně odkazů na online obsah, je dostupná ve formátech PDF a HTML.
http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/

© Evropská unie, 2017

Úvodní fotografie: © Creative Commons – Pixabay
Opětovné používání je povoleno za podmínky uvedení zdroje.

Zásady týkající se opětovného používání dokumentů Evropské komise upravuje rozhodnutí 2011/833/EU (Úř. věst. L 330, 14.12.2011, s. 39).

Pokud jde o použití či reprodukci fotografií či jiného materiálu, na něž se nevztahují autorská práva EU, je nutné požádat o povolení přímo vlastníky autorských práv.

PDF	ISBN 978-92-79-76600-8	doi:10.2776/89955	KN-07-17-103-CS-N
-----	------------------------	-------------------	-------------------